

Notat

Dato: 18. maj 2022
Reference: Lars Tiede Barsballe
Journalnr.: 22/4065

Analyse af førtidspension og fleksjob i Norddjurs Kommune

Arbejdsmarkedsudvalget besluttede den 19. januar 2022, at der skulle laves en budgetanalyse af førtidspension og fleksjob - praksis og omkostninger i forhold til sammenlignelige kommuner, herunder nye bevillinger og potentiel udvikling i forhold til fortsat stigende tilbagetrækningsalder. Arbejdsmarkedsudvalget ønskede også belyst om omkostningerne til øget dokumentation kan reduceres. Dette suppleres med beregninger med omkostningerne forbundet med at Pensionsnævnet returnerer førtidspensionssager til Rehabiliteringsteamet.

På førtidspensionsområdet konkluderer analysen:

1. Det forholdsmæssige antal personer i Norddjurs er på niveau med sammenligningskommunerne¹. I perioden 2012-2021 har Norddjurs Kommune ligget under gennemsnittet for sammenlignelige kommuner på andelen af arbejdsstyrken som modtager førtidspension. Udviklingen fra 2016 og frem til 2021 har betydet, at Norddjurs Kommune og de sammenlignelige kommuner har nærmet sig hinanden, så de for alle praktiske formål er ens.
2. Andelen af nye tilkendelser er på niveau med sammenligningskommunerne. Norddjurs Kommune tilkendte i perioden 2016-2020 flere førtidspension end sammenlignelige kommuner, hvilket forklarer hvorfor Norddjurs Kommune og de sammenlignelige kommuner nu ligger på samme andel af arbejdsstyrken som modtager førtidspension. I 2021 var antallet af tilkendelser lidt under niveauet for de sammenlignelige kommuner, samt landsgennemsnittet.
3. Andelen af arbejdsstyrken på 60 år eller derover som modtager førtidspension i 2021 er lavere i Norddjurs Kommune end blandt sammenlignelige kommuner, men højere end landsgennemsnittet. Sammenlignet med landsgennemsnittet har både Norddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner oplevet en større stigning blandt de 60-årige eller derover, som modtager førtidspension.
4. Norddjurs Kommune har i perioden 2013-2020 tilkendt en højere andel af førtidspensioner til borgere under 40 år end sammenlignelige kommuner og landsgennemsnittet, på trods af førtidspensionsreformen betød at borgere under 40 år, ikke kan få førtidspension, undtagen i helt særlige tilfælde

---

¹ 1 Sammenlignelige kommuner er: Esbjerg, Fredericia, Guldborgsund, Ishøj, Kalundborg, Randers, Samsø, Skive, Slagelse, Nyborg, Tønder, Thisted, Vordingborg, Vesthimmerland og Odsherred

5. Norrdjurs Kommune har en højere andel af arbejdsstyrken, som modtager seniorpension end sammenlignelige kommuner og landsgennemsnittet. Da Norrdjurs Kommune generelt har en højere andel af borgere over 60 år, antages det at antallet af borgere som vil ansøge om seniorpension vil fortsætte med at stige - særligt fra 2024 og frem, hvor kravene for at blive tilkendt seniorførtidspension lempes. Norrdjurs Kommune vil dermed opleve et øget udgiftspres på dette område.
6. De gennemsnitlige udgifter ved en sag, som returneres fra Pensionsnævnet til Rehabiliteringsteamet, er lidt lavere end den refusion som Norrdjurs Kommune ville have mistet ved at tilkende førtidspensionen på et usagligt grundlag.
7. Det er vurderingen, at det ikke er muligt at reducere omkostningerne til dokumentation, da niveauet for dokumentationen efter tilpasningerne i 2021 svarer til det, der kræves af loven.

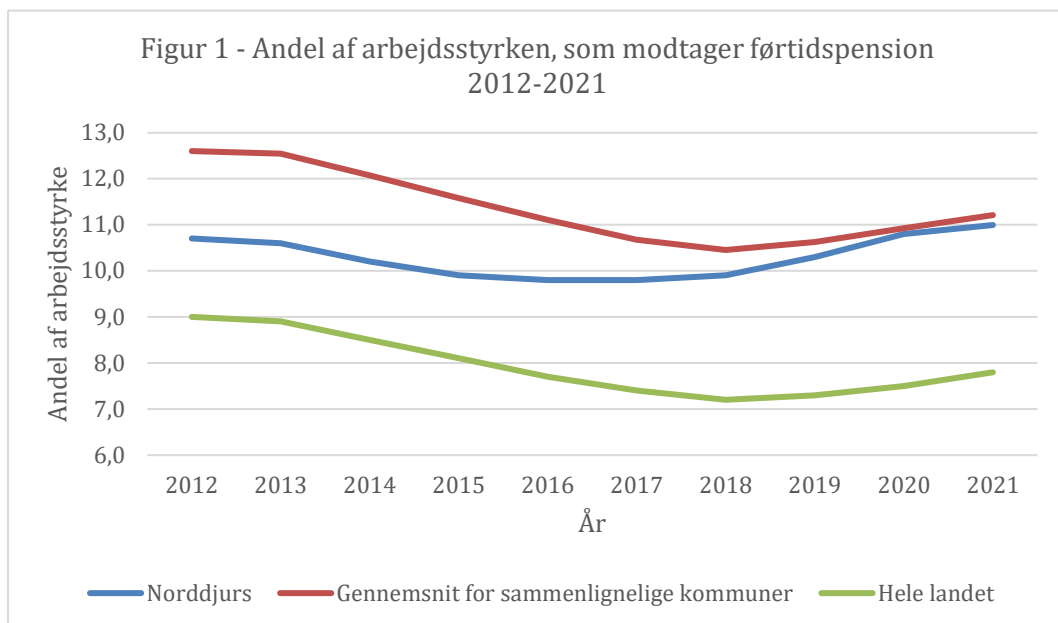
På fleksjobområdet konkluderer analysen:

1. Norrdjurs Kommune har i perioden 2015-2018 haft en større tilgang til fleksjobordningen end sammenlignelige kommuner og hele landet. Siden 2019 har tilgangen i Norrdjurs Kommune dog været lavere.
2. Norrdjurs Kommune adskiller sig ikke fra sammenlignelige kommuner ift. andelen af borgere på 60 år eller derover, som er fleksjobansat. Siden 2012 har der været en stigende andel af borgere på 60 år eller derover, som er fleksjobansatte, både i Norrdjurs Kommune, i sammenlignelige kommuner samt hele landet. Hvis tilgangen til fleksjobordningen i Norrdjurs Kommune fortsætter med at ligge på det nuværende niveau, antages det at stigningstakten i andelen af borgere på 60 år eller derover, som er fleksjobansatte udjævnes fra 2023 og frem.
3. Ledighedsprocenten i fleksjobordningen i Norrdjurs Kommune har siden 2014 fulgt niveauet for sammenlignelige kommuner samt hele landet og er nu lidt lavere. Dette viser, at Norrdjurs Kommune har formået at hjælpe borgere med en nedsat arbejdsevne ind på arbejdsmarkedet via fleksjobordningen.

A. Førtidspension

1. 1 Udvikling i andelen af arbejdsstyrken, som modtager førtidspension

Figur 1 nedenfor viser udviklingen i andelen af arbejdsstyrken, som modtager førtidspension i hhv. Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet i perioden 2012-2021. Dermed vil det være muligt at vurdere, om Norddjurs Kommune adskiller sig væsentligt fra sammenlignelige kommuner. Der er taget udgangspunkt i 2012, da reformen af førtidspensions- og fleksjobområdet trådte i kraft 1. januar 2013.

Kilde: Jobindsats.dk, 6. april 2022

Figuren viser, at Norddjurs Kommunes andel af arbejdsstyrken, som modtog førtidspension før reformen af førtidspension og fleksjob, lå under niveauet for de sammenlignelige kommuner. I 2021 var denne forskel næsten forsvundet, så Norddjurs Kommunes andel af arbejdsstyrken som modtog førtidspension, for alle praktiske formål svarer til gennemsnittet for de sammenlignelige kommuner.

Fra 2018 og frem ses en stigning i andelen af arbejdsstyrken, som modtager førtidspension. Dette skyldes Velfærdsforliget fra 2006, hvor pensionsalderen steg fra 65 år til 67 år, i perioden 2018-2022. Det betyder, at de borgere, som er på midlertidig eller permanent offentlig forsørgelse, modtager offentlig forsørgelse i længere tid, da der går længere tid, inden de overgår til folkepension.

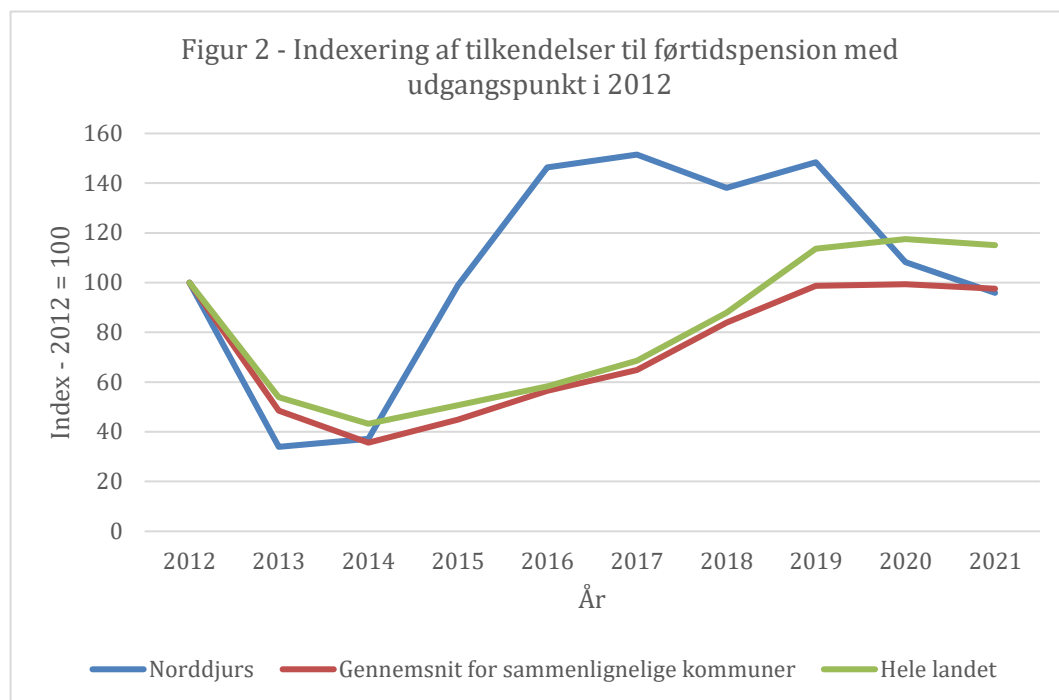
Kommunerne medfinansierer udgifterne til midlertidig og permanent offentlig forsørgelse, mens staten finansierer folkepensionen. Derfor har kommunerne oplevet øgede udgifter til offentlig forsørgelse, som konsekvens af den stigende pensionsalder.

Udviklingen i andelen af arbejdsstyrken, som modtog førtidspension i Norrdjurs Kommune i perioden 2012-2021, gør, at Norrdjurs Kommune ikke længere adskiller sig fra gennemsnittet af de sammenlignelige kommuner.

1.2 Nytilkendelser til førtidspension

Figur 2 viser udviklingen i antallet af nytilkendelser til førtidspension i indexeret form, med udgangspunkt i 2012. Det viser hvordan antallet af nytilkendelser til førtidspension har udviklet sig i Norrdjurs Kommune og i sammenlignelige kommuner.

Norrdjurs Kommune fulgte udviklingen for sammenlignelige kommuner i 2013 og 2014, men i perioden 2015-2019 lå antallet af nytilkendelser markant højere i Norrdjurs Kommune end hos de sammenlignelige kommuner og landsgennemsnittet. I 2020 og 2021 har tilkendelserne til førtidspension i Norrdjurs Kommune ligget på niveau med de sammenlignelige kommuner, men under landsgennemsnittet.

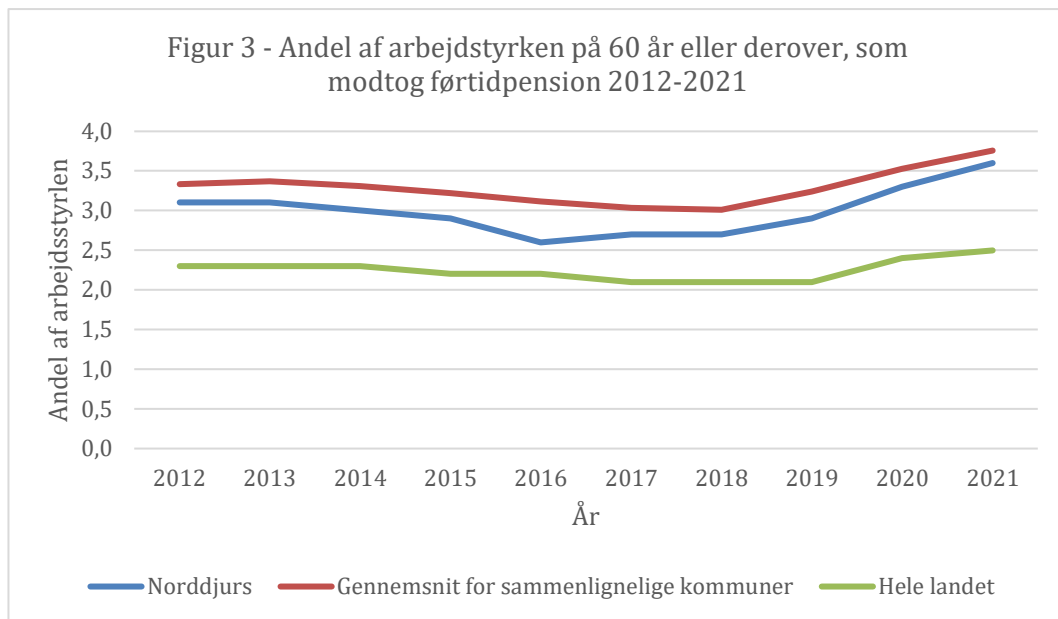
Kilde: Jobindsats.dk, 6. april 2022

Udviklingen i antallet af nytilkendelser på førtidspensionsområdet skyldes den ovennævnte handlingsplan, som Kommunalbestyrelsen i Norrdjurs Kommune vedtog i 2015.

Udviklingen i antallet af nytilkendelser til førtidspension i Norrdjurs Kommune gør, at Norrdjurs Kommune på dette punkt svarer til gennemsnittet i sammenlignelige kommuner.

1.3 Andel af arbejdsstyrken på 60 år eller derover, som modtager førtidspension

Figur 3 viser udviklingen i andelen af arbejdsstyrken på 60 år eller derover, som modtager førtidspension i 2012-2021. Figuren illustrerer konsekvenserne af den stigende tilbagetrækningsalder.

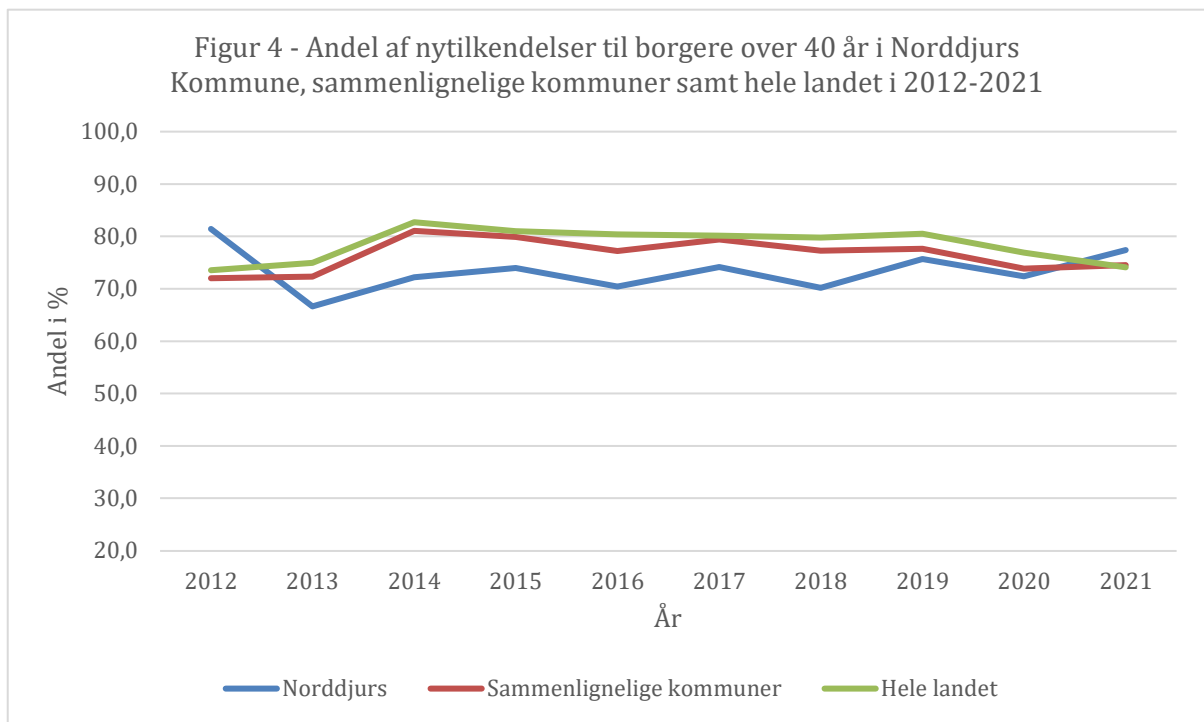
Kilde: Jobindsats.dk, 6. april 2022

Figur 3 viser, at Norddjurs Kommune har en lavere andel af arbejdsstyrken op 60 år eller derover, som modtog førtidspension end sammenlignelige kommuner. Figuren viser også, at i Norddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner, begyndte andelen af stige fra 2018, hvilket skyldes at disse kommuner har en større andel af førtidspensionister over 60 år. Dermed oplever Norddjurs Kommune og de sammenlignelige kommuner en større stigning i antallet af førtidspensionister ved den stigende tilbagetrækningsalder end landsgennemsnittet. Det forventes dog, at stigningstakten vil blive reduceret fra 2023 og frem, da folkepensionsalderen nu er på 67 år og ikke vil stige igen før 2030.

1.4 Udvikling i aldersfordeling af nytilkendelser til førtidspension

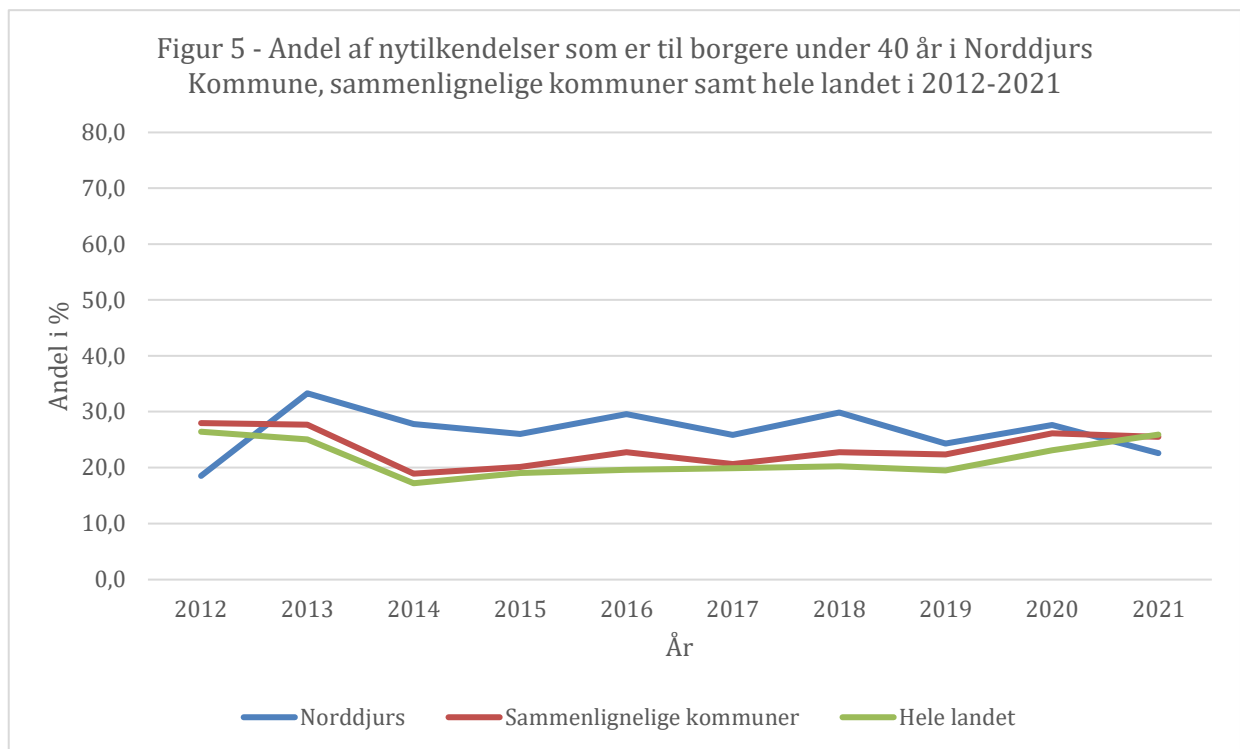
Dette afsnit gennemgår udviklingen i aldersfordelingen på tilkendelser til førtidspension. Der fokuseres på tilkendelser til borgere under 40 år og over 40 år, da førtidspensionsreformen i 2012 betød, at mulighederne for at tilkende førtidspension til borgere under 40 år blev begrænset.

Figur 4 viser andelen af nytilkendelser til borgere over 40 år i Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet i 2012-2021. Figuren viser, at i Norddjurs Kommune udgjorde borgerne over 40 år en mindre andel end blandt de sammenlignelige kommuner og hele landet.

Kilde: Jobindsats.dk, den 6. april 2022

Figur 5 viser andelen af nytilkendelser til borgere under 40 år i Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet i 2012-2021. Figuren viser, at i Norddjurs Kommune udgjorde borgerne under 40 år en større andel end blandt de sammenlignelige kommuner og hele landet.

Kilde: Jobindsats.dk, den 6. april 2022

Tabellen nedefor viser forsørgelsesgrundlaget 1 måned efter at uddannelseshjælpsmodtagere har afsluttet deres forløb i 2021 i Norrdjurs Kommune, sammenlignelige kommuner under ét samt hele landet.

Tabel 6 - Forsørgelsesgrundlag 1 måned efter afsluttet uddannelsesforløb i 2021 i Norrdjurs Kommune, sammenlignelige kommuner under ét samt hele landet			
Forsørgelsesgrundlag	Norrdjurs	Sammenlignelige kommuner under ét	Hele landet
Lønmodtagerbeskæftigelse	22,3	37,6	38,8
Uddannelse	5,4	11,7	11,0
A-dagpenge	0,0	0,0	0,1
Kontanthjælp	12,3	8,8	7,4
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse mv.	0,0	0,1	0,3
Revalidering/forrevalidering	0,0	0,1	0,2
Ressourceforløb	0,0	3,5	3,2
Sygedagpenge	0,0	0,0	0,2
Jobafklaringsforløb	0,0	0,0	0,0
Fleksjob	2,3	0,7	0,9
Ledighedsydelse	2,3	1,2	1,1
Førtidspension	2,3	4,3	3,6
Selvforsørgelse	39,2	24,0	25,4
Andet*	13,8	8,0	7,7
I alt	100,0	100,0	100,0

Kilde: Jobindsats.dk, den 4. maj 2022

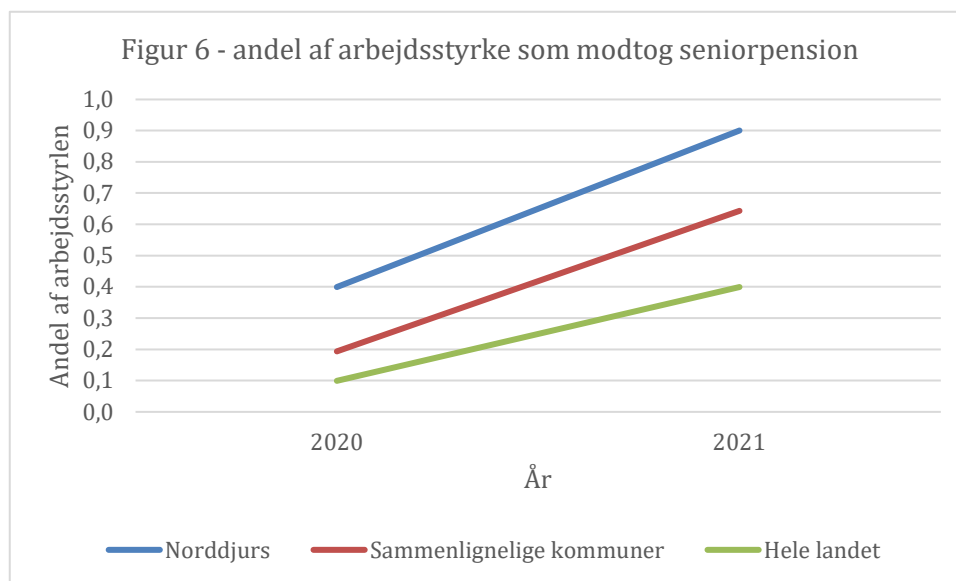
*Andet dækker bl.a. over udvandring, orlov eller dødsfald

1.5 Seniorpension

Borgere med mindre end 6 år til folkepensionsalderen, med mellem 20-25 års tilknytning til arbejdsmarkedet og en arbejdssevne på under 15 timer, fik fra 1. januar 2020 mulighed for at søge om seniorpension. I 2020 havde kommunerne ansvaret for tilkendelsen, men pr. 1. januar 2021 blev ansvaret for tilkendelsen overdraget til ATP.

Figur 6 nedenfor viser udviklingen i andelen af arbejdsstyrken i Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner, samt hele landet, som modtog seniorpension i 2020 og 2021.

Kilde: Jobindsats.dk, den 6. april 2022

Figuren viser, at Norddjurs Kommune har en højere andel af arbejdsstyrken, som modtager seniorpension end sammenlignelige kommuner samt hele landet. Da Norddjurs Kommune har en høj andel af borgere over 60 år, antages det at den nuværende udvikling vil fortsætte ind i 2023 og særligt i 2024.

Dette skyldes, at som en del af aftalen omkring ret til tidlig pension, besluttede den nuværende Regering og Folketinget, at fra 2024 kan borgere med mindre end 6 år til folkepensionen få tilkendt seniorpension, hvis de har en arbejdssevne på under 18 timer. Under de nuværende regler kan der tilkendes seniorpension ved en arbejdssevne under 15 timer. Da dokumentationskravene for at få seniorpensionen er lavere end dokumentationskravene til førtidspension, må det derfor antages, at fra 2024 vil en større andel ansøge om seniorpension i stedet for førtidspension.

Samlet set forventes det, at stigningen i antallet af seniorpensionister vil stige i de kommende år, og at det vil øge Norddjurs Kommunes samlede medfinansiering af de offentlige forsørgelsesudgifter.

1.6 Udgifter til førtidspension, herunder konsekvenser ved stigende tilbagetrækningsalder

I de følgende afsnit vurderes udgifterne til førtidspension, herunder stigende gennemsnitspris pr. fuldtidsperson og konsekvenserne ved den stigende tilbagetrækningsalder. Der vil først blive fokuseret på den stigende gennemsnitspris pr. fuldtidsperson og derefter konsekvenserne af den stigende tilbagetrækningsalder.

Stigende gennemsnitspris pr. fuldtidsperson

Tabellen nedenfor viser aldersinndelingen af førtidspensionisterne i Norrdjurs Kommune, opdelt efter om de har fået tilkendt førtidspension før eller efter 1. juli 2014. Tabellen viser, at 41,7 % af alle førtidspensionister i Norrdjurs Kommune har fået tilkendt førtidspension efter 1. juli 2014.

Tabel 1 – inddeling af førtidspensionister efter gammel og ny ordning i Norrdjurs Kommune januar 2022				
Aldersfordeling	Førtidspension før 1. juli 2014	Førtidspension efter 1. juli 2014	I alt	Andel tilkendt efter 1. juli 2014 i %
18-29 år	18	101	119	84,9
30-39 år	97	88	185	47,6
40-49 år	221	129	350	36,9
50-59 år	397	244	641	38,1
60-64 år	255	149	404	36,9
65+ år	66	42	108	38,9
Sum:	1054	753	1807	41,7

Kilde: KMD Pension og KMD Ydelsesrefusion, 2. maj 2022

Opdelingen i førtidspensioner før og efter 1. juli 2014 har betydning for Norrdjurs Kommunes udgifter til førtidspension, da staten refunderer en større del af udgifterne til førtidspensioner, som er tilkendt før 1. juli 2014. Den øgede refusion fra staten betyder, at nettoudgiften til førtidspensioner før 1. juli 2014 er 119.840 kr. i budget 2022, mens nettoudgiften pr. førtidspensionist efter 1. juli 2014 er 165.116 kr. i budget 2022.

Opdelingen i gammel og ny ordning betyder, at selv hvis antallet af førtidspensionister forblev det samme i Norrdjurs Kommune i de kommende år, ville udgifterne til førtidspension stige. Dette skyldes, at Norrdjurs Kommune medfinansierer en større andel af forsørgelsesudgifterne til nye førtidspensionister. Denne stigning i den gennemsnitlige nettoudgift vil først stoppe, når der ikke længere er borgere, som modtager førtidspension, som er tilkendt efter 1. juli 2014.

Konsekvenser ved stigende tilbagetrækningsalder

Velfærdsforliget fra 2006 betyder, at pensionsalderen er steget fra 65 år til 67 år i perioden 2019-2022. I 2030 vil der ske en ny stigning i pensionsalderen til 70 år.

Tabellen nedenfor viser aldersinddelingen af førtidspensionisterne i Norddjurs Kommune. Tabellen viser, at samlet set er 28,4 % af førtidspensionisterne 60 år eller derover, mens 35,5 % er mellem 50-59 år.

Tabel 2 - aldersfordeling af førtidspensionister i Norddjurs Kommune januar 2022				
Aldersfordeling	Førtidspension før 1. juli 2014	Førtidspension efter 1. juli 2014	I alt	Andel i % af i alt
18-29 år	18	101	119	6,6
30-39 år	97	88	185	10,2
40-49 år	221	129	350	19,4
50-59 år	397	244	641	35,5
60-64 år	255	149	404	22,4
65+ år	66	42	108	6,0
Sum:	1054	753	1807	100,0

Kilde: KMD Pension og KMD Ydelsesrefusion, 2. maj 2022

Tabellen nedenfor viser en fremskrivning af antallet af førtidspensionister. Der tages udgangspunkt i de eksisterende førtidspensionsbevillinger og deres afslutningstidspunkt og det nuværende niveau for nytilkendelser til førtidspension, som er 100 pr. år.

Tilkendes de 100 førtidspensioner ligeligt fordelt over året svarer dette til 50 fuldtids-personer. I det efterfølgende år vil alle 100 modtage førtidspension hele året og derfor vil udgiften til de 100 tilkendelser fordobles i det efterfølgende år. Dette ses f.eks. ved, at der i 2022 regnes med 50 fuldtidspersoner pga. nytilkendelser. I 2023 er det samlede antal steget til 150 - de 100 skyldes at der blev tilkendt 100 i 2022 som slår fuldt igennem i 2023 og de 50 skyldes, at der tilkendes yderligere 100 førtidspensioner i 2023. Fra 2025 og frem aftager stigningen for at tage højde for, at nogle af de borgere som er tilkendt en førtidspension i 2022-2024, når folkepensionsalderen.

Tabel 3 – fremskrivning af antallet af førtidspensionister i Norddjurs Kommune ved nuværende niveau for tilkendelser				
År	Førtidspension før 1. juli 2014	Førtidspension efter 1. juli 2014	Andel fuldtidspersoner ved nytilkendelser på nuværende niveau	Antal fuldtidspersoner som modtager førtidspension i alt
2022	1047	745	50	1.842
2023	1026	733	150	1.909
2024	999	720	250	1.969
2025	970	708	340	2.018
2026	945	698	430	2.073
2027	924	675	520	2.119
2028	897	658	610	2.165
2029	877	639	700	2.216
2030	877	639	800	2.316
2031	854	624	890	2.368

Kilde: KMD Pension og KMD Ydelsesrefusion, 2. maj 2022, samt egne beregninger

Der er ikke taget højde for til- og fraflytning, eller at nogle førtidspensionister afgår ved døden, inden de når folkepensionsalderen. Samtidig er der ikke taget højde for, at nogle borgere, som er i målgruppen for en førtidspension, vælger at søge om seniorpension i stedet for.

Tabellen viser, at frem til 2030 er det antallet af nytilkendelser, som driver stigningen i antallet af førtidspensionister, så det samlede antal stiger med mellem 40-60 fuldtids-personer om året. Konsekvensen af den øgede tilbagetrækningsalder ses i 2030, hvor der ikke sker en afgang fra førtidspensionsordningen.

1.7 Udvikling i udgifter ved et øget antal nytilkendelser

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af førtidspensionister, hvis der tilkendes 10 eller 20 ekstra nye førtidspensioner hvert år frem mod 2030. Dette svarer til en procentvis stigning på 10% eller 20% ift. det nuværende niveau for nytilkendelser på 100 om året.

Tabel 4 - Fremskrivning af antallet af førtidspensionister ved det nuværende niveau for nytilkendelser samt en stigning i antallet af nytilkendelser på 10% og 20%

År	Antal fuldtidspersoner ved nytilkendelser på nuværende niveau	10% flere nytilkendelser	20% flere nytilkendelser
2022	1.842	1842	1842
2023	1.909	1914	1919
2024	1.969	1984	1999
2025	2.018	2042	2066
2026	2.073	2106	2139
2027	2.119	2161	2203
2028	2.165	2216	2267
2029	2.216	2276	2336
2030	2.316	2386	2456
2031	2.368	2447	2526

Kilde: Egne beregninger

Tabellen viser, at ved en stigning på 10% i antallet af nytilkendelser frem mod 2031, vil der være yderligere 79 fuldtidspersoner som modtager førtidspension. Øges antallet af nytilkendelser med 20%, vil antallet stige med 158 fuldtidspersoner. Langt de fleste borgere, som får tilkendt førtidspension, modtager allerede offentlig forsørgelse og derfor vil et øget antal førtidspensionister også betyde et fald i andre forsørgelsestyper. Samlet set vil de kommunale nettoudgifter til forsørgelse dog stige med 44.363 kr. i 2022 priser, for hver fuldtidsperson som tilkendes førtidspension. Dermed vil stigningerne på hhv. 10% eller 20% i antallet af førtidspensioner betyde en stigning på hhv. 3,5 og 7,0 mio. kr. frem mod 2031.

2.1 Beregning af udgifter i forbindelse med returnerede sager

I dette afsnit foretages en beregning af udgifterne i forbindelse med, at Pensionsnævnet returnerer sager til fornyet behandling i Rehabiliteringsteamet. Disse udgifter holdes op imod udgiften til tabt refusion fra staten, hvis der tilkendes førtidspension på et usagligt grundlag.

På Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalgets møde den 25. august 2021, blev udvalget orienteret om, at 18 af de 37 sager, som var blevet returneret i 2018, havde oplevet en forlænget sagsbehandlingstid. Sagsbehandlingstiden var i gennemsnit blevet forlænget med 2 måneders varighed. Denne varighed bruges i de videre beregninger.

Tabellen nedenfor viser beregningen af de gennemsnitlige udgifter i forbindelse med én sag, som returneres fra Pensionsnævnet til Rehabiliteringsteamet. I afsnittene nedenfor gennemgås de bagvedliggende antagelser.

Tabel 5 - Beregning af gennemsnitlige udgifter i forbindelse med én returneret sag	
Område	Beløb
Øgede udgifter til Rehabiliteringsteam	2.901
Øgede udgifter til Pensionsnævn	1.490
Øgede udgifter til sagsbehandling i eksisterende sag	1.976
I alt	6.367

Kilde: Egne beregninger

2.2 Øgede udgifter til rehabiliteringsteam

Norddjurs Kommune betaler 15.800 kr. til Region Midtjylland for at deltage i et rehabiliteringsteammøde. Betalingen til regionen er inklusiv forberedelse. Der kan gennemgås op til 8 sager på et møde og dermed vil en fornyet behandling af en returneret sag koste 1.975 kr., hvilket svarer til 1/8 af udgiften til regionen.

Dertil kommer lønudgifterne til de 3 kommunale medarbejdere, som deltager på rehabiliteringsteammødet. Der tages udgangspunkt i en gennemsnitlig årsløn på 475.000 kr., hvilket svarer til en timeløn på 247 kr. Der er afsat 15 minutter pr. sag på et rehabiliteringsteammøde. Dertil antages der, at der vil være én times forberedelse for de kommunale medarbejdere. Dette giver 3,75 timer samlet set og en udgift på 926 kr.

De samlede øgede lønudgifter til rehabiliteringsteamet bliver dermed 2.901 kr. pr. sag.

2.3 Øgede udgifter til pensionsnævn

Der tages udgangspunkt i en gennemsnitlig timeløn på 331 kr. Der afsættes 30 minutter til at drøfte en sag i Pensionsnævnet samt én times forberedelse, samt udarbejdelse af svar til borgeren, som søger førtidspension. Dette svarer samlet set til 4,5 timer. De øgede udgifter til Pensionsnævnet bliver dermed 1.490 kr.

2.4 Øgede udgifter til sagsbehandling i eksisterende sag

Der tages udgangspunkt i en gennemsnitlig timeløn på 247 kr., og det antages, at der i de 2 måneder, som sagsbehandlingen forlænges med, gennemsnitligt vil være sagsbehandling for én time hver uge. Dette dækker over, at der f.eks. fortsat skal afholdes jobsamtale og udbetales ydelse, mens førtidspensionssagen revurderes. Samlet set giver dette øgede udgifter til sagsbehandling på 1.976 kr. Samlet set giver dette gennemsnitligt en udgift på 6.367 kr. pr. sag, som Pensionsnævnet sender retur til revurdering i Rehabiliteringsteamet.

2.5 Konsekvenser for medfinansiering

Norddjurs kommune medfinansierer udgifterne til førtidspension. Langt de fleste ansøgere om førtidspension har modtaget offentlig forsørgelse gennem flere år og dermed finansierer Norddjurs Kommune som oftest 80% af udgiften til forsørgelse, når der tilkendes en førtidspension. Staten finansierer de sidste 20% af forsørgelsen.

Hvis en førtidspension tilkendes på et usagligt grundlag, mister Norddjurs Kommune refusionen fra staten. Der er i budget 2022 antaget, at for de førtidspensionister, hvor Norddjurs Kommune medfinansierer 80% af udgiften, medfinansierer Norddjurs Kommune med 166.100 kr. pr. fuldtidsperson, mens staten finansierer 41.525 kr. Hvis en førtidspension gives på et usagligt grundlag, vil Norddjurs Kommune derfor miste 6.921 kr., hvilket svarer til to måneders mistet refusion. Dette beløb er ca. 500 kr. større end den gennemsnitlige udgift ved, at Pensionsnævnet returnerer en sag til Rehabiliteringsteamet.

BDOs gennemgang af 22 af de førtidspensionssager, som blev returneret i perioden ultimo 2018 - medio 2020, blev behandlet af Erhvervs- og arbejdsmarkedsudvalget den 25. august 2021.

Gennemgangen konkluderede, at alle 22 sager både lå uden for visitationsrammen og uden for den lovgivningsmæssige ramme for rejsning af sag om/bevilling af førtidspension. Dermed ville Norddjurs Kommune ikke have haft ret til refusion af ydelsen på disse 22 førtidspensionssager.

Med udgangspunkt i BDOs rapport og beregningerne konkluderes det, at Norddjurs Kommune har haft øgede udgifter til administration pga. de returnerede sager, men at Norddjurs Kommune modsat ikke havde ret til refusion, hvis førtidspensionerne var blevet givet, selvom der ikke var grundlag for at rejse en sag omkring førtidspension. Her ses bort fra det i øvrigt grundlæggende krav om lovlig forvaltning

Antallet af returnerede sager er gået fra 37 i 2018 til én sag i 1. kvartal 2022. Dette skal ses i forhold til, at der i 2018 blev behandlet 128 sager i Pensionsnævnet, mens der i 1. kvartal 2022 blev behandlet 30 sager i Pensionsnævnet.

3.1 Reduktion i øgede omkostninger til dokumentation

Arbejdsmarkedsudvalget ønskede belyst, om det er muligt at reducere omkostningerne til dokumentation. Først gennemgås grundlaget for at tilkende en førtidspension, hvorefter der ses på Norddjurs Kommunes praksis og tidligere undersøgelser af dokumentationsniveauet.

Den 24. oktober 2018 blev Erhvervs- og arbejdsmarkedsudvalget præsenteret for analysen af tilkendelsespraksis på førtidspensionsområdet. Analysen viste, at 30% af sagerne var karakteriseret ved at indeholde de fornødne oplysninger om indsatser og helbredsforhold, men savnede beskrivelser og belysning af betydningen af oplysningerne i forhold til betingelserne for at få bevilget førtidspension.

På mødet blev det protokolleret, at der til to af anbefalingerne til forbedringerne i sagsbehandlingen på førtidspensionsområdet skulle tilføjes ”og dokumentation”, så disse lyder:

- Der skal være en mere nøjagtig beskrivelse **og dokumentation** af de konkrete formål med de iværksatte indsatser
- Der skal være en mere nøjagtig beskrivelse **og dokumentation** af, hvorfor iværksatte indsatser har/ikke har bragt borgeren tættere på arbejdsmarkedet. Dette gælder særligt i sager, hvor borgeren gentagne gange henvises til samme eller sammenlignelige forløb, i nogle hos samme leverandør

Grundlag for tilkendelser af førtidspension

Det følger af pensionslovens § 19, at grundlaget for en afgørelse om førtidspension skal bestå af:

- 1) dokumentation for at personens ressourcer og udfordringer i forhold til uddannelse og beskæftigelse, er fuldt afklaret,
- 2) dokumentation for at alle relevante beskæftigelsesrettede indsatser, er udtømt,
- 3) en faglig forklaring på, hvorfor pågældendes arbejdsevne anses for varigt nedsat
- 4) en faglig forklaring på, at arbejdsevnen ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning
- 5) angivelse af en eller flere konkrete arbejdsfunktioner som den pågældende ville kunne udføre med sin nedsatte arbejdsevne

Ad. 1. Ressourcer og udfordringer

Der skal foreligge dokumentation for, at det er undersøgt om borger har ressourcer, som kan anvendes i et arbejde, herunder fx ressourcer fra hobbyvirksomhed, fritidsinteresse, kompetencer fra tidligere arbejdsplads eller uddannelse. Herudover skal der foreligge dokumentation for, borgers udfordringer i forhold til at arbejde eller at kunne tage en uddannelse.

Ad. 2. Beskæftigelsesrettede indsatser

Der skal foreligge dokumentation for, at borger ikke kan øge sin arbejdsevne ved at deltage i beskæftigelsesrettede indsatser. Det betyder, at hvis der ikke foreligger en aktuel sundhedsfaglig/social faglig forklaring på, hvorfor borger ikke kan øge sin arbejdsevne

ved beskæftigelsesrettede indsats, så skal borger i en beskæftigelsesrettede indsats, hvori borgers arbejdsevne kan blive afklaret.

Ad. 3. Arbejdsevnen er varigt nedsat

Der skal foreligge faglig forklaring for, at arbejdsevnen er varigt nedsat, hvilket betyder, at behandlingsmulighederne for borgers funktionsnedsættelser, som har indflydelse på borgers arbejdsevne, skal være udtømte. Herudover er det et krav, at der indhentes en aktuel statusattest fra den praktiserende læge (LÆ 265), hvilket fremgår af principafgørelse nr. 24-20.

Ad. 4. Støtte efter den sociale- eller anden lovgivning

Der skal foreligge en faglig forklaring for, at støtte efter den sociale eller anden lovgivning ikke vil øge borgers arbejdsevne. Dette betyder bl.a. at, der skal foreligge en faglig forklaring på, at borger ikke kan varetage et arbejde med en varigt nedsat funktionsevne, ved for eksempel at få arbejdspladsen særlig indrettet, ved at få bevilliget hjælpemidler eller ved en socialpædagogisk indsats.

Ad. 5. Angivelse af arbejdsfunktioner

Der skal angives arbejdsfunktioner, som borgeren har, trods sin nedsatte arbejdsevne. Dette kræver, at borgers sag er fuldt belyst, herunder ved bl.a. beskæftigelsesrettede indsatser eller ved konkret sundhedsfaglig vurdering af, hvilke arbejdsfunktioner borger kan varetage.

Punkt 1-5 fremgår af Førtdispensionsvejledningen.

Norddjurs Kommunes praksis

Norddjurs Kommune har gennemført tiltag, som præciserer dokumentationskravet og samtidigt understøtter, at der er kontinuerlig progression i borgerens afklaring hen imod et fremtidigt forsørgelsesgrundlag.

F.eks. benyttes der ergoterapeutiske vurderinger i de sager, hvor det ikke er muligt for borgeren at drage nytte af en beskæftigelsesrettet indsats. Dermed sikres dokumentation, som kan bruges ift. afklaring af borgerens funktionsniveau, uden at borgeren oplever at skulle deltage i beskæftigelsesfremmende tilbud, som de reelt ikke er i stand til at drage nytte af.

Samtidig viste analysen af tildelingspraksis på førtdispensionsområdet, som blev behandlet af Erhvervs- og arbejdsmarkedsområdet den 24. oktober 2018, at der i 2 ud af 40 sager var flere lægelige eller indsatsmæssige oplysninger, end påkrævet for at tilkende førtdispension. Dette svarer til 5% af sagerne. Forvaltningen har reduceret denne brug af lægelige oplysninger, men oplever at ældre lægeoplysninger kan betyde hjemvisninger af evt. klagesager fra ankenævnet.

B. Fleksjobområdet

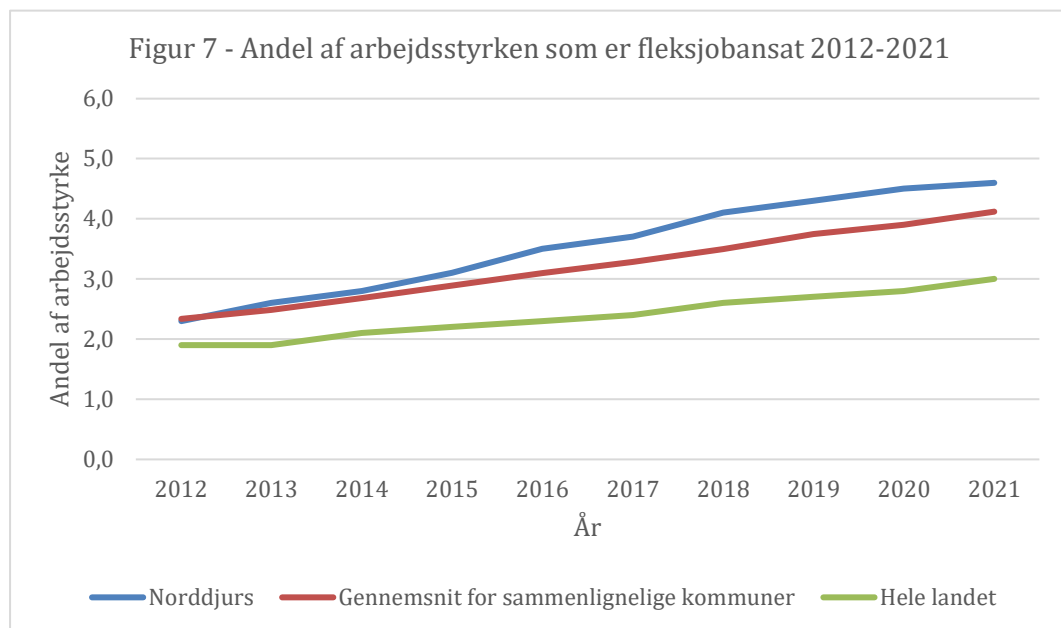
De følgende afsnit vil analysere udviklingen på fleksjobområdet. Analysen vil fokusere på de samme områder, som under analysen af førtidspensionsområdet:

- Udviklingen i andelen af arbejdsstyrken, som er fleksjobansat
- Tilgangen til fleksjobordningen
- Andelen af borgere på 60 år eller derover, som er fleksjobansat

Derudover vil der også blive fokuseret på ledigheden i fleksjobordningen

1.1 Udvikling i andelen af arbejdsstyrkens som er fleksjobansat

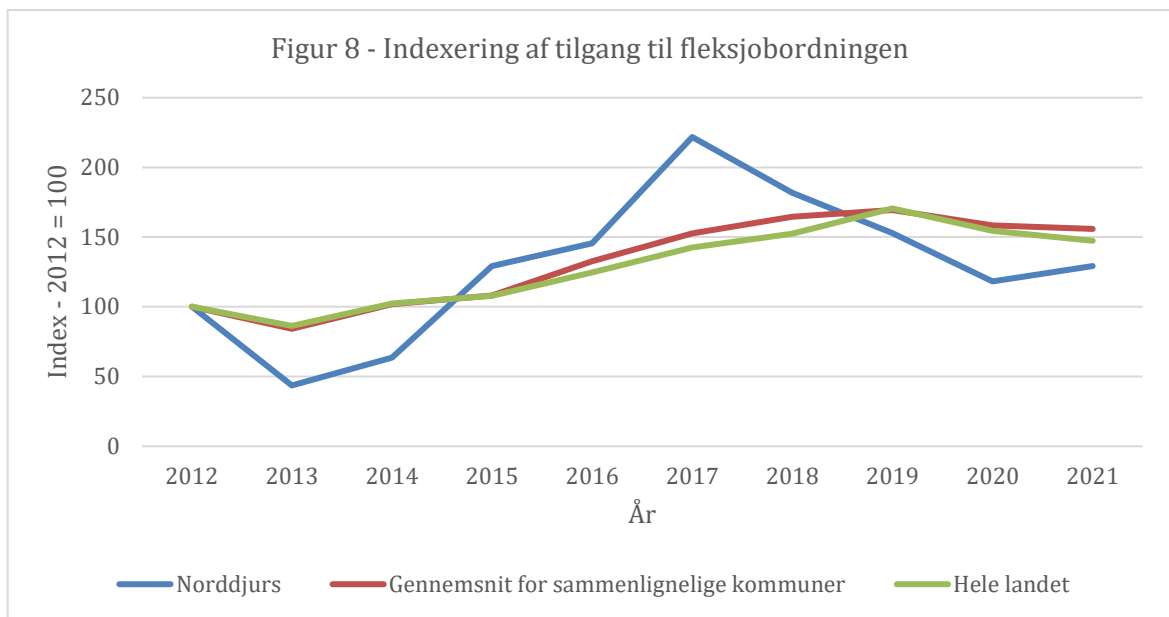
Figur 7 viser udviklingen i andelen af arbejdsstyrken, som er fleksjobansat i perioden 2012-2021. Figuren viser, at siden 2015 er andelen af arbejdsstyrken som er fleksjobansat steget mere i Norddjurs Kommune end blandt sammenlignelige kommuner samt hele landet. Stigningstakten er dog aftaget fra 2020 til 2021.

Kilde: Jobindsats.dk, den 6. april 2022

2.1 Tilgangen til fleksjobordningen

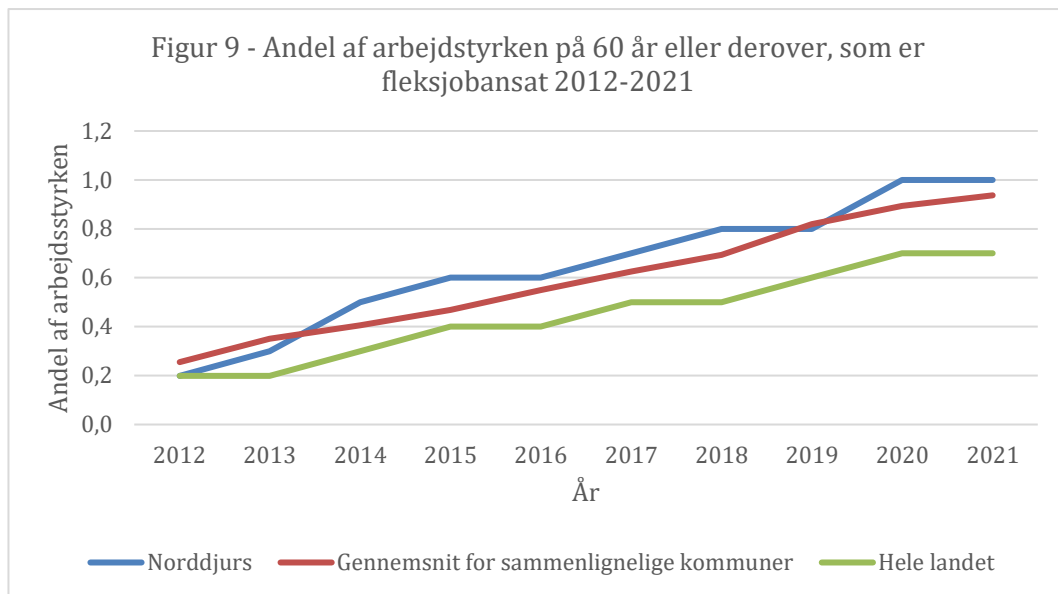
Figur 8 nedenfor viser tilgangen til fleksjobordningen i indexeret form siden 2012. Figuren viser, at Norddjurs Kommune i 2015-2018 havde en tilgang til fleksjobordningen, som lå over sammenlignelige kommuner samt hele landet. I perioden 2019-2021 har Norddjurs Kommune dog haft en tilgang, som har ligget lavere end sammenlignelige kommuner, samt hele landet.

Kilde: Jobindsats.dk, den 6. april 2022

3.1 Andel af arbejdsstyrken på 60 år eller derover, som er fleksjobansat

Figur 9 nedenfor viser udviklingen i andelen af arbejdsstyrken på 60 år eller derover, som er fleksjobansat i Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner, samt hele landet. Figuren vil illustrere konsekvenserne af den stigende tilbagetrækningsalder.

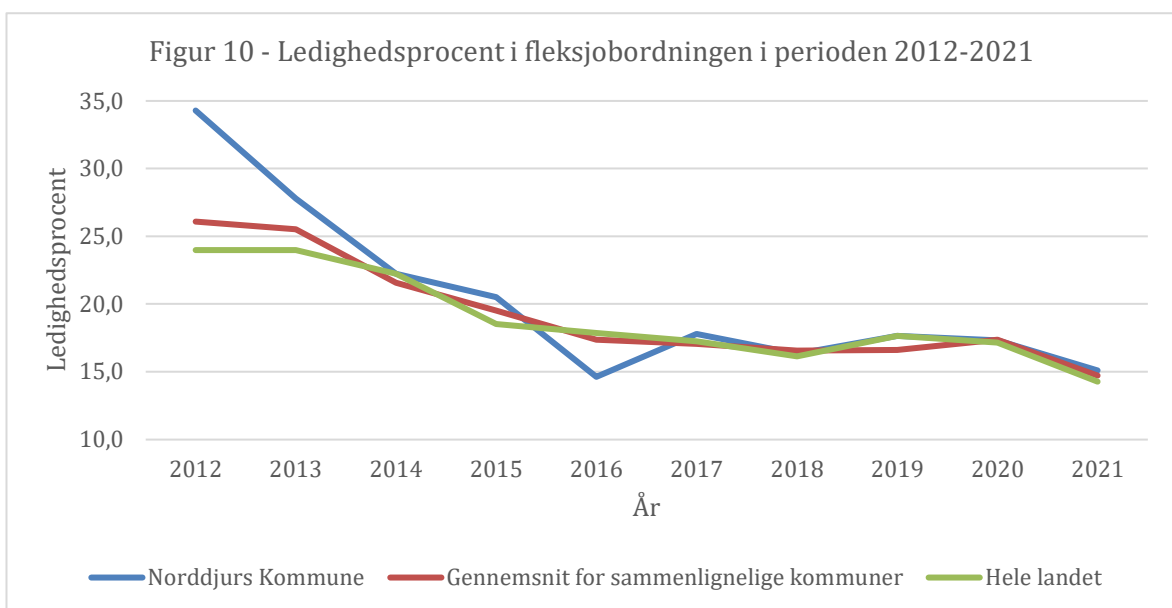
Kilde: Jobindsats.dk, den 6. april 2022

Det forrige afsnit viste, at antallet af borgere som visiteres til fleksjobordningen, har været faldende i Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet. Figur 9 viser, at der har været en generel stigning i andelen af arbejdsstyrken på 60 år eller derover, som er fleksjobansat.

Ledighedsprocent i fleksjobordningen

Hvis en borger er visiteret til fleksjobordningen uden at være ansat i et fleksjob, modtager vedkommende ledighedsydelse. Antallet af fleksjobansatte samt ledighedsydelsesmodtagere udgør det samlede antal, som er visiteret til fleksjobordningen. Ledighedsprocenten viser, hvor stor en andel i fleksjobordningen som er uden ansættelse.

Figur 10 viser udviklingen i ledighedsprocenten i fleksjobordningen for Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet i perioden 2012-2021. Pr. 4. maj 2022 var ledighedsprocenten i fleksjobordningen i Norddjurs Kommune på 11,7%.

Kilde: Jobindsats.dk, den 6. april 2022

Figuren viser, at siden 2014 har ledighedsprocenten i fleksjobordningen fulgt gennemsnittet for sammenlignelige kommuner og hele landet. Dette viser, at Norddjurs Kommune er lykkedes med at få de borgere, som er visiteret til fleksjobordningen i job og dermed sikre, at så få som muligt modtager ledighedsydelse og går uden job.

Norddjurs Kommune sparer ca. 40.000 kr. til offentlig forsørgelse ved at hjælpe en ledighedsydelsesmodtager i job.